

[Undervisningsministeren.]

en kommission, som afgav sin betænkning i foråret d. å., og som i det store og hele afgav den i enighed. Når jeg siger i det store og hele, er det, fordi jeg er nødt til at gøre den undtagelse, at på et ikke uvæsentligt område, nemlig spørgsmålet om forholdet mellem skolekommission og skolenævn, viste der sig i udvalget en ret betydelig dissens, således at vi i ministeriet på dette punkt var nødt til at tage vort standpunkt. Vi har taget den stilling, at vi i spørgsmålet skolekommission og skolenævn følger flertalsindstillingen.

Jeg skal nu i al korthed gøre nogle bemærkninger om selve lovforslaget, idet jeg her nøjes med dels at nævne de bestemmelser, som i kommissionens forslag — der altså er optaget i lovforslaget her — afviger fra den nugældende ordning, dels at gøre nogle enkelte bemærkninger om de meget få områder, på hvilke man fra ministeriets side har afvejet fra kommissionens betænkning.

Jeg skal indlede med at sige, at selve grundlaget for det lokale styre har man ikke i kommissionen og heller ikke fra ministeriets side ønsket at ændre ved; vi står altså med dette lovforslag stadig på det grundlag, at selve styrelsen af skolen hviler hos kommunalbestyrelsen, at dennes stilling som øverste lokale skolemyndighed med ret til indenfor lovgivningens rammer at træffe beslutninger om alle spørgsmål vedrørende skolevæsenets ordning, der har økonomiske følger for kommunen, er uændret. Hvad der derimod har voldt kommissionen vanskeligheder og fremkaldt stor debat, er spørgsmålet om skolekommissionens forhold til forældreinstitutionerne, henholdsvis, som de kaldes i loven af 1933, forældreråd og, som benævnelsen nu foreslås, skolenævn. Det var jo efter 1933 og er altså fremdeles således, at forholdene på dette område landet over ikke er ens; der er en betydningsfuld forskel mellem forholdene i Storkøbenhavn, i de sønderjyske landsdele og i det øvrige land. I de sønderjyske landsdele har der langt tilbage i tiden været en skoleordning, som man i Sønderjylland satte overordentlig pris på, først med de såkaldte små skolekommissioner, senere med de skolenævne, som findes ved hver skole, og man kan egentlig sige, at hvad der bl. a. sker ved det forslag, der her fremsættes, er, at der åbnes mulighed for, at man hele landet over, hvis man ønsker det, kan gennemføre den sønderjyske skoleordning med en skolekommission for kommunen, men samtidig med skolenævn ved samtlige skoler. Denne ordning, som man altså åbner vejen

for i hele det område, som ligger nord for den gamle grænse — København indtager jo stadigvæk en vis særstilling i skolemæssig henseende —, er imidlertid ikke efter forslaget gjort obligatorisk. Der viste sig indenfor kommissionen en stærk modstand mod at påtvinge samtlige kommuner nord for den gamle grænse at indføre obligatoriske skolenævne. Derimod var der indenfor kommissionen enighed om, at det i høj grad gjaldt om at inddrage forældrenes medvirken i skolearbejdet, men uden at der var en tvangsordning. Følgen deraf er blevet, at flertallets forslag går ud på, hvad der kaldes en fakultativ ordning, således at det står åbent for enhver kommune at vælge, om den ønsker at have en skolekommission — hvortil skal føjes: med en kraftig forældrerepræsentation —, eller om den ønsker ved siden af skolekommissionen at have forældrenævn ved hver skole. Det er bekendt, at der, som jeg har antydnet, i kommissionen var et mindretal, der ønskede, at man obligatorisk skulle indføre skolenævn ved samtlige skoler.

Jeg skal derefter gøre opmærksom på, at medens det tidligere var sådan ved valg af forældreråd — her vil det altså blive ved valg til skolekommission med den udvidede forældrerepræsentation og ved valg til skolenævn —, at det var den kommunale valgret, der var afgørende, foreslås det nu, at man lader valgret til rigsdagen være afgørende for valgbarheden. Den nuværende ordning har nemlig i forskellige tilfælde voldt vanskeligheder, f. eks. har det, hvis en præst forflyttes og kommer til en anden kommune, hvor man ønsker, at han skal knyttes til skolearbejdet, været umuligt at få ham ind i skolearbejdet på grund af, at han manglede kommunalvalgret. Det har man fundet urimeligt, og man foreslår derfor, at valgret til rigsdagen skal være det afgørende.

Selve reglerne om skolekommissionens pligter og beføjelser er i alt væsentligt uforandrede, både i kommissionens forslag og i lovforslaget her. Der er dog tilføjet nogle bestemmelser, som går ud på, at skolekommissionen udarbejder ordensreglementet for skolen, at den har ret til at gøre indstilling om skolelokalernes anvendelse til andre formål end undervisning og ret til at udtale sig om planer til skolebygninger. Der er endvidere optaget bestemmelser om, at skolekommissionen i overensstemmelse med de derom gældende love skal udtale sig om skolelæge- og skoletandlægeordning samt om skolebespisning.

Med hensyn til, hvilke forældre der får ret til at stemme ved valg til forældrenævn, er spørgsmålet, hvem der i lovens forstand